

REDACTIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an . . . 20 cor.
 pe 1/2 an . . . 10 "
 pe 1/4 an . . . 5 "
 pe o lună . . . 2 "
 Nr-ii de Duminecă pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancoate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Ioan I. Papp ales episcop. — Hamsea căzut.

Popor Român din Eparchia Aradului!

Vestim fie bucurie: Sinodul Aradan a ales Joi episcop pe protosincolul Ioan I. Papp, care slugeste bisericii sale de 34 ani și de zece luni a condus, ca președinte al Consistorului, în vremurile aceste grele, afacerile eparchiei veduvite.

Treizeci și șase voturi s'au dat pentru I. I. Pap, față de 20 voturi câte a primit archimandritul Augustin Hamsea. O ședulă a fost albă.

Protosincolul I. I. Pap n'a umblat după vladicie. Cum zice Românul — nici nu s'a gândit să ajungă vre-o dată, cel puțin cu un an înainte de aceasta, nu! Era mulțumit că poate îndeplini cu cinste locul pe care-l ținea d'atâția ani. Imprejurările așa au adus însă cu sine, că în aceste vremuri de urgie, când străinul se năpustise asupra bisericii noastre, Sinodul într'însul să afle pe bărbatul care să conducă naia bisericii prin furtunile grele.

Așa răsplătește Dumnezeu pe omul muncitor și care n'a umblat în calea deșertăciunilor...

Hamsea a alergat însă după vladicie și întovărășitu-s'a cu toți străinii de neamul și biserica noastră numai doar-doar va ajunge ales. Stăpânirea din Budapesta și țipșpanul comitatului, toate, dar toate foile unguerești și câți Jidovi toți, doritu-l'au de par'că ar fi din sângele lor și chemat să spargă biserica națională română, peste ruinele căreia să se ridice un Babilon.

Cinste și mărire însă celor din Sinod, cari nu s'au lăsat nici înfricați de săgețile stăpânirii, nici ademeniți de banii ori fâgăduelile nimăru, ci gândindu-se la binele bisericii numai, și-au dat votul.

Uneltiri josnice se puseseră la cale pentru-ca Mangra să n'ajungă episcop, deși cu însuflețire nemaî văzută l'am ales.

Biserica a respins însă și a treia oară pe Hamsea și ales-a pe cel căruia cu dragoste frățească Mangra i-a imbiat Mercuri seara candidatura.

Insemnătatea acestei alegeri au mărturisit-o chiar foile unguerești, cari toate așa au scris: dacă nu va fi ales Hamsea, ori cine altul se alege, cu ajutorul lui Mangra, nu este pe placul Ungurimeii, nu este înspre tăria ideii de stat și nici după dorința stăpânirii din Budapesta.

Este însă înspre cinstea poporului român, căci datu-s'a dovadă strălucită despre hotărâta noastră voință de a sta toți ca un zid când vedem abătându-se primejdia peste sfânta biserică română națională.

Trăiască Sinodul eparchiei Aradului.

In ajunul alegerii.

Mercuri seara deputații sosiți să aleagă episcop au ținut sfat. Cei, cari în rindul trecut au votat cu Vasile Mangra, s'au adunat la „Crucea Albă”, unde sub presidiul d-lui Dr. N. Oncu și secretar fiind Russu Șirianu s'au sfătuit asupra stării de lucruri ce trebuie deslegate, spre binele bisericii, prin alegerea de episcop.

După ce au vorbit mai mulți înșir dinire cei 33 cari au fost de față, cu toate glasurile s'a hotărât candidatura P. C. Sale protosincolului I. I. Pap, președinte al consistorului, bărbat care slugeste bisericii de trei-zece și patru ani deja, și dela care cu toții așteaptă lecuirea releur ce bântue Eparchia.

Se și alege o delegație de 12 deputați sinodali cari să se ducă la Curtea episcopescă, și să-i facă îndată cunoscut că cei 33 deputați l'au candidat și pe cuvântul lor de onoare s'au legat să-l aleagă episcop.

Talmăcitor al dorințelor deputaților a fost Magnificența Sa dl vicar V. Mangra, care a ținut o vorbire cumințe și pătrunzătoare.

P. C. Sa protosincolul I. I. Pap răspunde cu aceeași dragoste și inimă deschisă. Primește cu recunoștință candidatura și zice că dacă, cu ajutorul lui Dumnezeu și bunăvoința deputaților, va ajunge episcop, mintea și inima sa va fi a bisericii, străduindu-se din toate puterile să întărească așezămintele bisericesti și școlare, cari sunt chezașia vieții noastre ca popor. Va căuta să aducă pacea între frați și să păzească biserica și de sguduirii venite din afară.

Cât despre cealaltă tabără, a „neamurilor” și a francmasonilor, după cum scrie „Aradi Közlöny”, ea s'a adunat la Milleniu, „cam vre-o 25 la număr”, scrie aceeași foaie, unde au hotărât să nu se lase, ci să încerce și a treia oară marea cu degetul.

Români mulți au venit de altfel încă de Mercuri în Arad. La „Vasabea” mai încăpeau în sala mare și în cafenea. Aici se adunaseră „mangriștii”. Dincolo, la Milleniu, unde tonul îl duceau francmasonul Beleş, Todor Botișel și Cicio (Măglaș s'a scuzat că e departe), la vre-o trei mese erau „hamșiștii”.

Peste noapte cei mai de aproape ai candidatului Aug. Hamsea se zice că au încercat, cu diferite mijloace („Függetlenség” scrie că și cu de cele sunătoare) să facă pe unii a vota cu Hamsea.

In biserică.

Joi dimineața sute de țărani fruntași de pela sate s'au înfățișat să ia parte la slujba din biserică. Puțin au putut să între însă, deoarece-ce n'aveau bilete, aceste date fiind de eri, în primul rind preoților și învățătorilor. Nici aceștia nu au putut să între însă toți.

Liturgia.

La liturghie a slujit P. C. Sa protosincolul Dr. Eusebiu Roșca, mandatar al I. P. S. Sale Mitropolitului, asistat de protopopii P. Miulescu, C. Gurban, Elie Moga și V. Beleş și de protodiaconul Dr. I. Suciuc și diaconul Botiș.

Corul seminarial sub conducerea bravului profesor Trif Lugojan a cântat spre mulțumirea și înălțarea sufletească a tuturor. Laudă profesorului și simpaticilor coriști, fala și mândria noastră.

La serviciul divin au asistat și mulți străini.

Deschiderea Sinodului electoral.

După ce s'a sfârșit liturgia și chemarea Duhului Sfânt, mandatarul mitropolitan dr. E. Roșca a deschis Sinodul electoral prin următoarea vorbire primită cu mare plăcere și aplaudată:

Venerabil Sinod Eparchial!

— Prin literile I. P. S. D. arhiepiscop-mitropolit al nostru Ioan Mețianu, dto 14 Ianuarie a. c. Nr. 11 M. însărcinat cu onorifica esmisiune, ca în calitate de mandatar al său să conduc actul de alegere de episcop diecesan, pentru eparchia veduvită a Aradului, pe când în această calitate mă presint Venerabilului Sinod, convocat spre scopul indicat în sesiunea extraordinară, conform normelor în vigoare, — sunt pe deplin convins, că onorații deputați sunt conștii, nu numai de însemnătatea actului ce au să efeptuiască, dar și de răspunderea ce le incumbe pentru validitatea votului la acest act important.

•După un trecut plin de vicisitudini și umilire al bisericii noastre, la inițiativa și stăruința providențialului, fericitului în Domnul arhiepiscop-mitropolit Andreiu baron de Șaguna și din grația gloriosului nostru Domnitor Impărat și Rege Francisc Iosif I, astăzi ne bucurăm de o organizare bisericască autonomă, pe bazele cele mai estinse ale constituționalismului și ale exercițiului de drept, încât cu demnitatea cuvenită stăm alătura cu celelalte confesiuni din patrie.

•Pe lângă tot avântul îmbucurător, ce l-a luat biserica noastră dela era constituțională încoace, nu numai în ce privește vitalitatea ei prin organizarea sistematică a tuturor părților ei constitutive, dar și în ce privește prosperarea intelectuală și materială, — periodul de 30 de ani, ce l-am parcurs în aceasta formă, este cu mult prea neînsemnat, decât ca practica de până aci să ne fi statorit și o experiență bine determinată, care cu multă probabilitate să ne scutească de aberațiunii în validitatea și aplicarea drepturilor noastre; deci, dacă în exerciarea și aplicarea drepturilor noastre constituționale se vor fi făcut greșeli-ici-colea,

cu află just, ca aprețierea lor să se facă nu numai cu o indulgență binevoitoare, dar și cu cumpănirea tuturor împrejurărilor date.

•Făcând o aprețiere teoretică asupra sistemului de organizare constituțională a bisericii noastre, făcută pe bazele canonice, după referințele timpului de astăzi, vom afla, că toate părțile sau elementele constitutive ale Mitropoliei, pe lângă unele dispozițiuni speciale, impusă în mod natural de categoria și sfera de activitate a unei sau altei părți, toate aceste elemente constitutive, în general sunt organizate după același sistem, de unde apoi și rezultă consecuența practică, că, cu drept cuvânt, se pretinde și se așteaptă, că corporațiunile superioare prin modul și forma exerciării și validității dreptului să fie tot atâtea modele pentru comparațiunile inferioare.

•Liber de ori-ce preocupățiune, mai puțin condus de motive incompatibile cu chemarea mea actuală, a conduce efeptuirea alegerii fiitorului episcop, ce are-a îndeplini Venerabilul Sinod, — numai binele bisericii, și în special al eparchiei veduvite avându-l în vedere, dator mă simt a accentua dela acest loc, că sunt deplin convins, că pe baza experiențelor de până aci, Venerabilul Sinod, în dorința sa ferbinte, ca eparchia veduvită — acum pe timp destul de îndelungat — să-și recapete pe părintele ei sufletesc, la validitatea votului de alegere va procede liber de ori-ce preocupățiuni urmând numai impulsului, ca la aceasta demnitate ierarhică-apostolică să fie chemat cel mai vrednic dintre actualii fii bisericii, cualificați și spre aceasta treaptă, de o reputățiune și vrednicie neeseptionabilă pentru toți factorii cu drept de ingerință la acest act de neprecalculabilă însemnătate pentru binele și prosperarea bisericii, și nu mai puțin se va ținea cont ca alesul să fie spre mulțumirea credincioșilor a căror dorințe și e a se valida din partea Venerabilului Sinod.

•Constatând în fine că și în puncte de vedere ritual s'au îndeplinit cele prescise în §-fii 100 și 101 alinea primă din legea noastră organică, înplorând și dela aces loc înriurirea binefăcătoare a darului Duhului Sfânt asupra lucrărilor ce avem de efeptuit, prin aceasta ședința Sinodului Eparchial al eparchiei Aradului, întrunit în sesiune extraordinară pentru alegerea de episcop o declar de deschisă.

Actele privitoare la alegerea de episcop se consideră ca ciute ear cele privitoare la alegerea parțială din Beiuș, se dau comisiei verificătoare.

Comisia verificătoare.

Comisiunea verificătoare compusă din d-nii G. Lazar, V. Paguba și P. Miulescu se retrage. Până ce examinează hârtiile, Sinodul resolvă alte afaceri, și anume proiectul de buget,

pe care în urma referării d-lui *Gerasim Serb*, Sinodul îl adoptă fără nici o discuție.

Dr. Roșca spune că trebuind a se verifica un mandat, după precedentul întimplat la Caransebeș, e de părere că aceasta să se întâmple sub presiunea ordinară (aplaude).

Sinodul primește.

Citinduse actul prin care *Dr. Roșca* este exmis și rezultând din acesta că I. P. S. Sa i-a impus a cere în scris dacă cel ales primește sau nu alegerea, dl *V. Tomici* protestează serbătorește în contra acestei dispoziții mitropolitane ca un ce anticanonic și antistatutar.

Comisiunea reîntorcându-se în biserică, prin referentul ei *G. Lazăr* arată că alegerea din *Beiuș* întimplată fiind în regulă, nu e atacată prin nici un protest. Propune validarea alegerii în persoana d-lui *dr. Ioan P. Pap*.

Sinodul primește.

Presidiul îl proclamă deputat pe d. dr. *I. P. Pap* (aclamări).

Cine a fost la alegere?!...

Dr. Roșca reocupând presiul ad hoc, face apelul nominal, se constată că sunt de față 59 deputați.

Lipsește numai veneratul domn *D. Negreanu*, care își cere concediul din cauză de boală, cea-ce se acordă.

M. Veliciu propune ca bărbații de încredere pentru scrutiniu pe dr. *N. Oncu* (puternice aclamări) și pe *Iosif Galu*.

Se primește.

În rând alfabetice presiul invită la urnă pe deputați.

Despolarea scrutiniului.

Era aproape de orele 12, când presiul *dr. Roșca* face cunoscut că au votat 57 deputați, unul fiind absent ear *Aug. Hamsea* și *I. I. Pap* n'au votat, ei s'au retras în altar pe toată durata votării.

Emoție de nedescris domnea în sală.

Masa presidială prezintă următorul aspect: în frunte *dr. E. Roșca*, la stânga lui *V. Mangra*, vesel și zimbitor la dreapta *R. Ciorogariu*, secretarul general al biroului; lângă *Ciorogariu* protopopul *G. Serb*, lângă *V. Mangra* dr. *Al. Marta*, dr. *G. Popa* și *I. Georgia*, în fața presiului d-nii *dr. I. Gall* și *dr. Oncu*.

Ear biserică înghesită: publicul strâmtorat până acum în partea a doua bisericii, a înaintat până la amvon; deputații stau toți în picioare în jurul biroului.

În mijlocul unei tăceri, *dr. Roșca* scoate întâia ședulă. Ea cuprindea numele d-lui protosincol *I. I. Pap*. Se auziră atunci strigăte de „să trăiască“... Voturile au urmat apoi astfel:

Hamsea, Papp, H., P., 2 H., 2 P., H., 2 P., 2 H., P., H., 2 P., H., 5 P., H., 3 P., H., 4 P., H., P., H., P., alb, 2, H., P., H., P., H., 2 P., H., 4 P., 2 H., 4 Papp.

Se vede din acest tablou că dela al 20 le-a vot incolo *Papp* a fost tot în mare majoritate față de *Hamsea*. Când s'a celit al 24 buletin cu numele *Papp*, au început aclamările.

Presidiul *dr. Roșca* în frumoase și demne cuvinte a invitat însă publicul să se rețină dela ori ce manifestare, neavând acest drept de cât numai deputații. Spiritele erau însă agitate, șgomotul devenea tot mai tare. *Russu Șirianu* strigă atunci puternic, repetând invitarea presiului, s-o audă și cel dela ușa bisericii...

Se face tăcere și nici un minut nu trece și eată se citește a 29 ședulă cu numele *Papp*. Va să zică avea deja majoritatea.

Russu Șirianu măsurând cu ochii pe francmasonul *Beleş*, care sta înlemnit toomai sub policandru, strigă puternic: „Trăiască nou alesul episcop *Ioan Papp*“. Sute de voci repetă aceeași strigare. *Russu Șirianu* iese din biserică și de pe pragul acesteia face cunoscut poporului: „*Hamsea* a căzut și a treia oară, oamenii s'au ținut toți de cuvint și au votat pe *Ioan Papp*“...

Vocea redactorului nostru s'a perdut în aclamările puternice. Într'aste *Rozvány Istvan*, ginerele francmasonului *Beleş János*, părăsea și el catedrala, palid ca ceara; după el mergeau d-nii *Baros* fibirăul, *Urbán* tinăru, fiul fișpanului și *Friebeisz*, alt gentry, amici de ai lui *Hamsea*, cari veniseră să asiste la ziua de glorie, credeau ei, dar de fapt cea mai grea zi a bietului *Hamsea*.

Într'astea în catedrală *Dr. Roșca* pronunță și al 36-lea vot dat pentru *I. I. Pap*. Aclamările nu mai încetau.

Presidiul *Dr. Roșca*, în mijlocul unei atențiuni a întregului public zice următoarele:

„Venerabil Sinod! Cu ajutorul lui Dumnezeu alegerea este săvârșită. Din 57 voturi date, 36 a primit protosincolul *I. I. Papp*, 20 *Augustin Hamsea* ear' o ședulă a fost albă. Majoritatea absolută fiind 29, protosincolul *I. I. Papp* intrunind și peste majoritatea recerută încă 7 voturi, este ales episcop al văduvitei eparchii a *Aradului*“.

Aclamările s'au repetit acum și cu mai mare putere. Când nou alesul episcop se înfașă apoi Sinodului, strigăte „Să trăiască“ nu mai încetau.

Presidiul face cunoscut nou alesului rezultatul alegerii. Îl felicită cu dragoste și-i dorește putere și sănătate, să poată duce cu bărbăție naia bisericii.

Nou alesul episcop.

Nou alesul episcop ține următoarea vorbire:

Preacuvioase dle mandatarium,
Venerabile Sinod!

Acest vot al venerabilului Sinod, pe baza căruia venerabilul Presidiu mă declară ales de episcop pentru scaunul vacanței noastre episcopii, mi-a mișcat sufletul și mi-a electricat întreaga mea ființă în așa măsură, încât pentru moment nu mi s'au cuvinte destule de potrivite pentru a da expresiune fidelă simțului meu de grațitudine și mulțumire mele profunde pentru această înaltă distincțiune.

Am crezut și trăiesc în credința propagată de a noastră maică biserică, că în lume toate se întâmplă cu voia celui prea înalt, și alegerea mea de astăzi nu numai pe mine dar trebuie să ne întărească și pe alții tot mai mult în această credință a bisericii lui *Christos*; de aceea înainte de toate cătră tine părinte cerec mi ridic ochii minții și ai sufletului, și Te rog cu umilință: primește mulțumirea mea ferbinte pentru-că *Duhul Tău* cel sfânt a inspirat alegătorilor voiața Ta preasfântă, ca la împlinirea scaunului episcopesc vacant să și întorci privirea asupra mea; cu umilința robului mă închin atotputernicului *Tale* cu rugarea mea evlavioasă: „*Vie împărăția Ta, fie voia Ta*“.

Mulțumesc în rindul al doilea venerabilului Sinod pentru încrederea pusă în mine. Și acestei mulțumiri dau expresiune sinceră nu numai pentru-că prin aceasta alegere mi-s'au recunoscut serviciile purtate sfintei noastre biserici în toate funcțiunile ocupate din încrederea reprezentanțelor clerului și poporului credincios din eparchie, dar mi-s'au dat totodată și cea mai mare resplăță la carea poate aspira un funcționar bisericesc, și această împrejurare are să servească de cel mai bun stimulent toți aceia cari chemați sunt și chemați vor fi după timp

a se dedica cu abnegațiune, serviciilor mai înalte bisericești.

Când însă dau expresiune profundei mele mulțumiri pentru acest vot de deosebită încredere, totodată chemat mă simt a declara: că primesc cu toată rosoluțiunea alegerea și mă supun cu toată resignațiunea votului Veneratului Sinod, făcând într'ana aceea promisiune solemnă, că dacă aceasta alegere va întâmpina aprobarea din partea Preasfințitului Sinod episcopesc și din partea Preaînaltului Tron al Majestății Sale Preagrațiosului nostru monarc, datorința mea va fi să conduc biserică în spiritul păcii și al dragostei creștine.

Nu voiu perde din vedere, raportul ce există și trebuie să existe între biserică și stat și astfel stăruu-voiu ca clerul și poporul credincios din această eparchie, pururea credincios Tronului și Dinastiei, să rămână și în viitor neclătit în aceste credințe tradiționale și în supunerea sa omagială; stăruu-voiu ca aceste două elemente constitutive ale bisericii să fie cu respect cătră legile *Tărei* și cătră guvernul răspunzător al *Majestății Sale preagrațiosului nostru împărat* și rege apostolic, stăruu-voiu a cultiva în aceste două elemente simțul de iubire și alipire cătră iubita noastră patrie comună, nu altcum simțul de dragoste și buna înțelegere cătră conaționali și confesionali nostri, precum și celelalte confesiuni, cu cari chemați suntem a promova ordinea morală și vieța painică în biserică și stat.

În fine mă adresez *Prea Cuviosiei Tale* die mandatarium președinte și mulțumindu-ți pentru conducerea înțeleaptă și deamă de chemarea unui mandatar metropolitan, Te rog a fi interpretul fidel al sentimentului meu de reverință, față cu înalt Preasfințitul *Archiepiscop* și *Metropolit* al nostru.

Acesta fiind răspunsul meu la votul Veneratului Sinod, rog pe toți din deputați și pe fiecare indeosebi: să fie interpret fidel mulțumirei mele cătră clerul și poporul din a cărui încredințare v'ați validat acest drept electoral și să mi păstrați și pe viitor această stimă și încredere.

(Puternice aplause).

Presidiul *Dr. Roșca* mulțumind tuturor celor cari i-au dat concursul să conducă însemnatul act, închide sesiunea extraordinară a Sinodului electoral.

Dr. N. Oncu ține apoi o vorbire pe care vom da-o în numărul nostru de mâne.

Nou alesul episcop părăsește biserică însoțit de aclamările publicului. La residență sosește, cu trăsura, însoțit de protopopul *Miulescu*.

În decursul zilei a primit felicitări din toate părțile.

Biografia nou alesului episcop.

Ioan I. Papp s'a născut în 1850 în comuna *Pociovești*, comitatul *Bihorului*. Tatăl său a fost cântăreț de strană la biserică și strămoșii săi din obșcie tot oameni bisericii au fost.

După absolvirea claselor elementare a intrat în gimnaziul din *Beiuș* unde a absolvit toate opt clasele și maturitatea. Tinăru *Ignat* s'a distins prin purtare bună, sirguintă și talent.

S'a înscris apoi la teologia din *Arad*. După terminarea studiilor teologice a intrat ca arhier la consistor.

Din postul acesta modest fostal episcop și actualul mitropolit *Ioan Mețianu* l-a avansat fără concurs de secretar consistorial.

În timpul acesta a ocupat provisor și o catedră la Seminar.

A fost ales apoi asesor referent în senatul bisericesc, în care post a stat până la moartea episcopului *Goldiș*.

Atât la Sinod cât și la Congres a reprezentat cercul *Beiuș*, care ani îndelungați l-a distins cu încrederea.

După moartea episcopului *Goldiș*, în urma anticlențății, Consistorul plenar l-a însărcinat pe durata interregului cu onorifică sarcină de president al Consistorului de unde votul Sinodului electoral eră la ridicat la demnitatea tronului episcopesc.

Sărbarea secțiunii Ligei culturale pentru Unitatea tuturor Românilor dela Berlin.

Din virtuțiuul sensațiilor ce procură la fie-care pas un oraș atât de uriaș cum este capitala puternicei împărății germane, s'a desfășurat colonia română, și s'a întrunit ca secțiune a *Ligei* pentru Unitatea culturală a tuturor Românilor *Vineri* seara în 24 *Januarie* st. v. să sărbaze a 44 aniversare a unirii principatelor române și în același timp a înființării „*Ligei*“.

Unii dintre plămuitorii *Ligei* d-nii profesori *Măndrescu* și *Orășan* precum și dl avocat *S. Murășan*, secretarul de ordinărie al *Ligei*, au făcut să reinvie la Berlin secțiunea „*Ligei*“, care astăzi numără nu mai puțin decât 85 membri și membre; căci spre lauda elementelor nesigure ale vieții sociale, cum le mai zice între studenți la membrele sexului nu în totdeauna frumos, ele toate nu numai că s'au înscris cu dragă inimă la *Ligă* dar, ce e mai mult, au și plătit taxele recerute.

Di profesor *Stefan Orășan* a deschis sărbarea printr'o cuvântare cu privire la unirea principatelor române. Fiind dl *Orășan* specialist în materie de istorie, ne-a dat o foarte fidelă și interesantă icoană a acelei epoci, impletind în cuvântarea sa spirituale observări, încât a stîrmit un deosebit și general interes piatra o temă, care la toți le este mai mult sau mai puțin bine cunoscută.

La ridicarea nivelului sărbării fără îndoeală a contribuit foarte mult programul musical exclusiv românesc. În prima linie trebuie să amintesc binevoitorul concurs al bassistului d-lui *D. Damian* fost elev al maestrului nostru *G. Dima* și acum angajat la opera regală de aici. Dl *Damian* ne-a cântat cu acompaniament de pian „*Ciobanul*“ și „*Mugur mugurel*“ de *G. Dima* și „*Măndruțo dela munte*“ și „*Stii tu măndro ce ț-am spus*“ de *Stefănescu*. Cântecul de dor și jele românesc, necunoscute de cea mai mare parte a auditorului, fiind-că frații noștri din regat se delectează la ei acasă mai mult în musică clasică străină, au produs un entuziasm de nedescris. Ne-a cântat apoi dl *Vittin* la flautul său de argint o doină duioasă, acompaniat de unul dintre frații *Müller* dela *București*, și de încheere au cântat la patru mâni frații *Müller* „*poema Română*“.

După acestea s'a încins indispensabila horă, cu care se deschide ori-ce petrecere de dans românească, și apoi a mers așa mai departe într'o tupaală până la pauză și după pauză, până dimineața. Privitorului acestui joc cu foc, cum numai Românul știe să-l învîrtească, îi apare involuntar în imagine tabloul admirabil al lui *Stuck*, „*dansul*“ și îi vin pe base cuvintele poetului *Heymel*: *Fasst euch, fühlt euch, dreht euch, Springen, schweben, wiegen, Kleid und Haare fliegen, Alles will sich schmiegen, Faunus weiss warum*.

În pauză dl *Constantinescu*, care fie zis în parantesă, a luat zilele trecute diploma de inginer la polytechnica de aici, a salutat într'un discurs avântat pe frații noștri italieni, cari s'au prezentat în număr mai mare la sărbare. La asta a răspuns dl *Broggi* într'o vorbire mai lungă, făcând o comparație între trecutul și prezentul poporului nostru și prorocindu-i un viitor de aur, își ridică paharul pentru sora mai mică a gîntei latine. Au mai vorbit dl inginer *Stroescu* pentru artiști, și dl *Murășan* cu cunoscuta-i rutină oratorică, pentru oaspeții în general și în special pentru doamnele și domnișoarele române.

Cine crede însă că activitatea secțiunii „*Ligei*“ dela Berlin se mărginesc numai în a da petreceri cari reușesc așa de bine ca aceasta de care am vorbit, se înșeală, despre contrarul voiu avea privilegiu să vă raportoaz cu proxima ocaziune.

Ziua de 24 Ianuarie v.

Aniversarea a 44-a a Unirei Principatelor române (21 Ianuarie v. 1859) s'a serbat Vineri, în toată România, ca o zi de sărbătoare națională, cum este declarată chiar prin lege.

Pentru-ca și cei mai tineri să cunoască mai deaproape însemnătatea acestei mari zile, lăsam să urmeze aici o descriere a alegerii de domnitor, întâmplată în Moldova și Muntenia acum patru-zeci și patru de ani:

Nici unul dintre principatele române n'avea Domnitor la începutul anului 1859, Adunările naționale au fost deci convocate, pentru-ca să facă alegerea.

Întăiu s'a întrunit adunarea națională a Moldovei la 5 Ianuarie v. în capitala Iași, în Iași. Membrii adunării erau divizați în partide. Cel mai mulți, așa numiți progresiști, erau pentru alegerea lui C. Negri, un bărbat cu largi vederi, desinteresat și devotat cu toată inima binelui public. Avea sorți de isbândă și Vasile Alexandri, bardul națiunii române, dar își trecuse voturile în favoarea lui Negri, pe care îl stima foarte mult. Același lucru l'au făcut și Tețcan și Lascar Rosetti, alți doi candidați. Șansele de a fi ales le avea deci C. Negri.

Trei-zeci și doi de deputați s'au întrunit în preseara alegerii în conferință particulară, pentru a lua hotărâre finală asupra alegerii lui Negri, sub cuvânt, că: „nu vor vota pentru unul care vrea improprietățile țărănilor”. Atunci se scula M. Cogălniceanu și zise: dacă e pe așa, nici eu nu-mi dau votul pentru cei ce a doua zi m'ar trimite la ocnă, căci să știți, eu încă am fost și sunt pentru îmbunătățirea sorții țărănilor”. După lungi și înfocate debateri, deputații ajunseră în fine la înțelegere perfectă, proclamând de candidat pe unul care nici nu era în combinație, pe colonelul Alexandru Cuza, om foarte onest, inteligent și cu totul desinteresat, dar indiferent și nepronunțat în cele politice. La oarele 2 după miezul nopții s'a terminat conferința cu rezultatul acesta.

Ziua alegerii era o zi de Duminecă. Adunarea s'a deschis prin citirea repășirii de la candidatură a lui M. Cogălniceanu, care asemenea era luat în combinație, și lucrul acesta a făcut mare senzație. Au urmat rînd pe rînd alții, cari toți s'au lăpădat de candidatură. Candidatura lui Grig. Sturdza, care nu și-a retras-o, a fost combătută în mod energic și violent. S'a cetit apoi o petiție a poporului din Moldova.

Urcă acum Cogălniceanu tribuna și făcând un discurs patriotic, acoperit de pre-

lungite aplause. Cogălniceanu citește regulamentul camerei, instrucțiunile referitoare la alegerea de domnitor, pledează pentru votul pe față, ca răspuns celor ce-l voiau în secret, și cu acestea s'a terminat ședința. Alegerea domnitorului a rămas pe ziua următoare.

Luni, în ziua alegerii, camera era îndesată. Prezenți erau deputați, dame, oameni din popor, consuli și puterilor străine, — afară de al Austriei.

Cogălniceanu rostește un nou discurs, îndemnând deputații, să fie uniți în cugete și simțiri, și în armă se supuseră jurământului toți deputații, unul câte unul. Cu cuvintele pe buze: „jur și Dumnezeu să-mi fie ajutor” pășiră toți la urnă. Întăiu V. Alexandri (după alfabet), care striga din toate puterile: „Votez și subscriu pentru colonelul Alexandru Cuza”. Astfel votară și ceilalți toți, așa că Alexandru Cuza a întrunit totalitatea voturilor.

Metropolitul țării implora bine-cuvântarea lui Dumnezeu asupra alesului și scrisese actul de alegere. Camera proclamă de ales domn al Moldovei pe Alexandru Cuza, care imediat urcă tribuna, pune jurământul și primește actul adunării electorale și bine-cuvântarea din mâna Metropolitului.

Cogălniceanu pășeste acum în fața noului domnitor și-l ține un discurs de felicitare, cu așa entuziasm și cu atâta foc, încât toți ochii au început să lăcrămeze, chiar și doi diplomați străini: Plăce și Termen. Numai noul domnitor stătea nemiscat ca o statuă. Camera a izbucnit în: „trăiseacă Cogălniceanu și trăisească domnitorul”, și între aceste sgomotoase strigări de „să trăiească”, domnitorul trecu în sala tronului pentru a primi felicitările.

O sută și una salve de tunuri vestiră poporațiunii din Iași, că domnitorul Moldovei este ales. Noul principe trecu acum oștirea în revistă, iar deputații se duseră la Pannu, Sturdza și Cogălniceanu să-l felicite pentru înțelepciunea cu care au știut aduce treaba acolo, ca țeara să nu aibă decât un candidat la tron, și încă pe cel mai bun dintre toți.

Estă acum vorbirea lui Cogălniceanu rostită colonelului Alexandru Ioan Cuza, după alegerea sa de domn al Moldovei.

— „Măria Ta!

După o sută cinci-zeci și patru de ani de durere, de umiliri și de gradație națională, Moldova a intrat de nou în vechiul ei drept, consintit prin capitulațiile sale, dreptul de a-și alege pe capul său, pe Domnul.

Prin înălțarea Ta pe tronul lui Ștefan cel-Mare, s'a înălțat înăsa și naționalitatea română. Alegându-te pe Tine de cap al său,

neamul nostru a voit să împlinască o veche datorință către familia Ta, a voit să-ți răsplătească sângele strămoșilor Tăi, vrea să pună libertățile publice. Alegându-te pe Tine domn în țeara noastră, am voit să arătăm lumii, că întreaga țeară dorește: om nou la legi nouă!

Măria Ta! Mare și frumoasă îți este misiunea. Constituția din 7 August însemnează o epocă nouă și Maria Ta ești chemat să o deschizi! Fi deci omul epocii! Fă, ca legea să înlocuiască arbitrajul. Fă, ca legea să fie tare. Ear tu, Măria Ta, ca domn, fi bun, blând, bin mai ales pentru aceia, pentru cari cel mai mult domn din trecut au fost nepăsători sau răi!

Nu uita, că cinci-zeci de deputați numai team ales domn, dar ai să stăpânești peste două milioane de oameni. Fă dar, ca domnia Ta să fie domnie de pace și de dreptate. Impacă patimile și urele dintre noi. Introdu de nou în mijlocul nostru strămoșeasca frăție.

Fi simpțiu, Măria Ta, fi domn, cetățean. Urechea Ta să fie deschisă pururea pentru adevăr și închisă totdeauna pentru minciună și lingușire.

Porți un frumos și scump nume, numele lui Alexandru cel bun. Să trăiești dar mulți ani, ca și dănsul, și să faci o Doamnă, ca prin dreptatea Europeană, prin desvoltarea instituțiilor noastre, prin sentimentele tale patriotice, să putem de nou ajunge acele timpuri glorioase ale nației noastre, când Alexandru cel bun zicea ambasadiorilor împăratului din Bizanț, că: „România nu are alt ocrotitor, de cât pe Dumnezeu și sabia sa.

„Să trăiești Măria Ta!”

Între împrejurările tot asemenea înălțătoare de inimă s'a făcut alegerea de domn și în Muntenia, trei săptămâni în urma.

Alegerea s'a făcut și aici cu unanimitate de voturi și a provocat mare entuziasm și însuflețire.

Camera, convocată la București în scopul să aleagă pe domnitorul țării, se deschise la 12 Ianuarie și atât în ziua deschiderii, cât și în ziua următoare, luptele au fost înverșunate între partide, pe tema alegerii. Fi-care partid își avea interesele sale și candidatul său.

În ședința dela 24 Ianuarie, s'a cerut imediat după citirea apelului nominal, ca adunarea să țină ședință secretă. Cererea s'a admis și adunarea, cu presidendul ei și cu părinții episcopi, s'a retras în altă sală, unde s'a constituit în ședință secretă. Aci a cerut cuvântul D. B. Boerescu și a rostit următorul discurs patriotic:

— „Pentru-ce suntem împărțiți în două câmpuri? Pentru-ce ne numim noi și voi? Sau nu suntem toți Români? Sau nu avem toți aceeași patrie? Sau nu suntem toți fii dela aceeași mamă? De ce să zicem tot noi și voi și să nu zicem: noi Români? Nu avem toți aceeași iubire, nu avem aceleași sentimente pentru mama noastră comună? Care este cauza divisiunii noastre care este mărul de discordie dintre noi?

Acest măr de discordie să nu-l ascundem.

El este Domnia!

Cine va fi domnul? fie-care are convingerile sale, fie-care își are simpatiile sale personale, fie-care crede, că țeara va fi mai fericită, dacă se va alege domn cutare sau cutare.

Dar discordia există, căci nu toți cugetă așa. Din discordia asta se naște discreditul camerei, discreditul nostru. Nimeni nu mai are încredere în noi. Anarchia nu e departe, e departe, ear inimicul e la porțile noastre. Cum să respingem anarchia? Cam să oprim intrarea străinilor?

Făcând să peară discordia, făcând să peară puntea, care ne discordia!

Noi declarăm, că nu avem nici un candidat. D-voastră aveți unul? se poate. Înă nici unul dintre noi nu a venit cu hotărârea să facă să fie ales candidatul său cu orice preț. Toți suntem Români, și nimeni nu vrea să se ajungă la tron pe urme de sânge sau sprijinit de străini. Ar fi o ofensă pentru țeara presupunerea că ea a putut trimite la cameră asemenea oameni.

Este posibil să ne unim toți asupra aceluiași candidat? Eu cred, că nu. Am zis, că fiecare își are credința sa. Dar a ne uni asupra unui principiu, este posibil? Da, asupra unui principiu ne putem uni mai cu seamă, când acest principiu este cel mai mare: principul naționalității noastre.

Să ne unim dar toți asupra principului, asupra acestui mare principiu, care are să reinvie naționalitatea noastră. Să ne dăm mâna ca frații, — căci n'avem să trăim decât câți va ani, — dar copii și strănepoții nostri să ne moștenească un viitor glorios, creat de noi.

Ane uni asupra principului este a ne uni și asupra persoanei ce reprezintă acest principiu, ear persoana este: Alexandru I. Ioan Cuza, domnul Moldovei!

Să ne unim ca frați asupra acestui nume, și posteritatea ne va binecuvânta, țeara ne va întinde mâinile și conștiința noastră va fi curată și împăcată, că ni am împlinit cu religiozitate o datorie sfântă”.

Efectul acestei vorbiri a fost covirgitor. Lacrimi curgeau din ochii tuturor deputaților. S'a sculat Dr. Arachi, om luminat, cu largi experiențe, să arate cum exemplul nu ar fi unic, fiind-că Șveția și Norvegia încă au un singur rege, deși legile acestor țări sunt diferite, dar abia a putut vorbi de emoțiune. S'a sculat și prințul Dimitrie Ghica, și cu lacrimi în ochi zicea: „Aceasta a fost ideia mea, fraților, în criticul moment de eră, când poporul și oștirea se aflau la distanță atât de mică, încât sânge de frați era aproape să se verse”.

Întreaga adunare plângea și striga ca dintr'un glas: „Prințul Cuza! Jurăm că vom susține pe prințul Cuza”.

Și acum a urmat un moment înălțător de inimă. Metropolitul țării s'a apropiat de icoana sfintei treimi, și cu mâinile încrucișate spre rugăciune și cu lacrimi în

CREANGA...

Prin primăveri din trunchi crescută
Te 'ntinzi cu anii pași tinând
Tu creangă ca vâlcă născută
Prin păduri: omul făcând...
Și n'al cuvânt să spun povestea
Cum te 'ncești neînțeleș
Printre cloambe, ducând vestea:
Că 'mbulzești frunzișul des...

Fiind creată de tot crudă
Te-ascunși de ochii lumii mari:
Pierdută 'n visuri fără trupă,
Pășind vremea să răsar:
Atunci când vântul prima-dată
Sufia grijile vitregi,
Când de valuri legănate
Vreai de crengi să te deslegi...

Și-ai apoi trezit somnoroasă
Din leagănul unde-ai dormit,
Te simți chiar tare, — norocoasă,
De și e traiul îndulcit.
In jar de tin', neobosită,
Prin noianul înverzit
Intrebi sora îngălbenită:
Ce-l cu ea de-a vestejit...?!

Și frunze dai la train ca semne...
Și răcorești pe cel topit...
In umbra ta cu rost de lemne:
Pomi'uscăți din înfloriți...

C'atâta plângi lacrimi de roaș,
Ca s'un suflet ispitit
Ce pierde toamna, lăsând roaș;
Trunchiul vecinic amorțit!...

Moleancă.

Poesii populare.

(Din Seghedin).

Foie verde cucuruz,
Știi tu măndro ce și-am spus,
Când eram la voi la vie,
Că mă duc la cătănie
Eară tu 'mi ziceai așa:
Mergi bădișă unde-l vrea,
Căci eu tot te-oi aștepta,
Până te vei înturna.

Pășerică, păserea
Sboară pân' la măndruța,
Și spune-l „vieța mea”
Spune-l că-'s la Seghedin
De unde doi ani nu vin,
Dar de vești că se 'ndolește,
Cântă-l una și pornește.
Că-l va veni ei în minte,
Cuvântul de mai înainte,
Da pân' s'a mai cugeta,
Va trece curta culmea.

Busnioc crescut pe deal
Am o măndruță 'n Ardeal,
Ca o floare din păhar,

Eară alta în câmpie
Ca o floare 'n pălărie.

Secu rupt și lăpădat,
Măndruța din Bănat,
Și-au pus gând de măritat
Dup'un tiner mai gâzdac,
Ear acum de bucurie
Sare cântând prin chilie
Și fieră-a sărăcie.

Foie verde de gutâi,
Înzădar măndro te ști,
Că dispui cu-atâția mil,
Că miile nu s'a-tale
Că s'a băncii Lipovane,
Deci grăbește te mărită
Până mai ai miile,
Căci de le vei risipi,
Ca fată 'i îmbătrâni,
Și nime nu te a mai cere,
Ne-având minte nici avere.

Culese de Georgiu M. Marosi,
silvanist.

Ș'asa vreau!...

— Anecdota populară. —

Un țigan harnic — minune
Ba slăvit de satul tot
Și cum nu, lucrând grădina
Chiar la domnul protopop.

Sapă astăzi, sapă mâne
Tot într'una — când nu sta,

Ba-mi știa ei rindiala
C'apoi doamna 'i lăuda.
Da 'ntr'o bună dimineață
Sapă isără, tot într'una
Când odată, iată-l domnu
Colea mai cu voia bună:
— Ce silești așa Culiță,
Precum ved ai asudat!?

„Nu i nimica, țicuți talpa
„Vreau s'ajung la ce am visat”.

— D'apoi ce-ai visat ian' spune?!

„Lucru mare, de minune”!

— D'apoi ian' spunem! mai iute
Că de nu-'s neliniștit!

„Aule-o! țucate-aș dară,
Am visat c'am isprăvit
Domnu, par-că mi zise atuncia
Bravo! bravo! mă: Culiță
Tot esti tu un căpitan,
Ba mă chiamă colea 'n casă
Și mă asază pe divan,
D'aule-o! atuncia doamna
Ce mai masă ne 'ntindeș,
Ba ne-duce o găscă friptă
Ș'apoi mănăcă cât îi vrea.
Șfinția ta aci cu mine
Mai mănăca și nu mănăca,
Numai hop! — fact o sărită
Și 'mi așeză aci o litră —
Acum ține-te Culiță
Mănăcă, bea, te veselește

ochi a rostit următoarele cuvinte inspirate de puterea divină:

— „Doame, Dumnezeu părinților noștri; Aruncă privirea ta asupra inimilor noastre și nu slăbi curajul fiilor tăi, Unește-i pe toți într-o cugetare, și într-o simțire, și fă, ca inimile tuturor să aibă aceeași bătae pentru țeara lor. Prințul Cuza este unșul tău Doamne! unșul tău între noi. Jurăm că pe dănsul îl vom susține!”

Toți membrii adunării ridicară mâinile și strigară ca un singur om: „Jurăm! jurăm!” Și mandatorii națiunii române, până aci inimizți, se îmbrățișară cu frați adevărați. Ședința secretă se închide și deputații trec în sala de desbateri, strigând mereu „trăiească domnul nostru Alexandru Ioan Cuza!”

Camera se împărți imediat în patru secțiuni pentru a verifica mandatele. Alegerile s'au aflat în regulă, ear deputații au fost verificați, — afară de câțiva cari n'au intru în majoritatea absolută. S'a constituit apoi biroul, alegându-se doi Vice-presidenți; au fost aleși Barbu Catargiu și C. Cantacuzino.

Const. Cantacuzino propune ca alegerea de domn să se facă fără amânare, ear în lista candidaților să fie trecut și dl Moldovei, Alexandru Ioan Cuza. Propunerea se primește cu unanimitate.

Metropolitul țerei luă acum, cu crucea în mână, jurământul obicinuit dela toți deputații. Se cheamă apoi de nou, pe rând, toți deputații, în ordine alfabetică, și fie-care săruta crucea și evangelia, puse jurământ nou și primi buletinul, ca să scrie pe el numele candidatului său.

Secretarii numără buletinele și constată, că s'au dat peste tot 64. Le desfac și ceteșc cu glas tare. Resultatul: toate 64 de voturi s'au dat pentru dl Moldovei, Alexandru Ioan Cuza.

La 7 ore seara Metropolitul țerei proclamă pe Alexandru Ioan Cuza domn al țerei românești, în fața reprezentanților puterilor străine. Resultatul alegerii s'a comunicat imediat poporului din curtea metropoliei, care se adunase în număr de peste treizeci de mii.

Musicele intonară imnul, clopotele bisericilor începură să sune cu toată puterea, ear poporul făcea să se sguđue vîzduhul de repețitele: „trăiească dl nostru Cuza!”

Astfel s'a săvîrșit în ziua de 24 Ianuarie v. 1859 cel mai mare și mai național act în viața Românilor. Ziua aceasta va rămănea pentru totdeauna cea mai mare în istoria poporului român, ca una în care

înțelepții națiunii au știut să pună la o parte toate interesele particulare și să țină în vedere numai interesele mari naționale ale țării lor.

În ziua de 24 Ianuarie 1859 s'au pus bazele României de astăzi, ale statului român independent, stimat și laudat de întreaga Europă, de aceea ziua e trecută în girul sărbătorilor celor mari românești și e serbată cu solemnitate mare în fie-care an.

Cu prilejul sărbătorii din anul acesta s'au trimis următoarele telegrame:

Majestății Sale Regelui

„Tinerimea universitară, întrunită la chemarea societății istorice a studenților în litere pentru a sărbători a 44-a aniversare a Unirii țărilor surori, depune plină de entuziasm omagiile de respect și de credință la picioarele Tronului Majestății Voștre și salută în Majestatea Voastră pe geniul protector și înălțător al României!”

Dlul Dimitri Sturdza.

„Tinerimea universitară, sărbătorend împreună cu societatea istorică a studenților în litere a 44-a aniversare a unirii țărilor surori, vă roagă a primi sentimentele de adincă recunoștință ce păstrează pentru marele bărbat de stat, care reprezintă generațiunea de eroi a istoriei noastre moderne și duce mai departe mărețea ei operă pentru mărirea și întărirea patriei!”

Această aniversare a fost serbată cu deosebită solemnitate, de copul profesoral și elevii Seminarului Central.

La orele 9 și 1/2 s'a oficiat în capela seminarului un Te-Deum, de către Păr. Arhim. Gherasim Miron, spiritualul seminarului, în prezența P. S. S. Pimen, Episcopul Dunării de jos și fost director al Seminarului, a întregii corp profesoral, cum și a unui numeros public.

După terminarea serviciului divin, corpul profesoral și publicul asistent a trecut în sala de recepție, un de Părintele Icon. C. Nazarie, directorul Seminarului, a deschis serbarea printr'o scurtă alocuțiune. Elevul din cl. VII Popescu Aristide, a ținut apoi o frumoasă conferință despre importanța aniversării zilei de 24 Ianuarie.

Au urmat, după aceea, producțiuni musicale, recitări, declamațiuni și dansuri naționale.

Serbarea a avut o deplină reușită entuziasmând într'un mod deosebit pe asistenți.

La finele sărbătorii, P. S. S. Episcopul

Dunării de Jos a adresat elevilor o călduroasă cuvântare de ocazie.

După terminarea sărbătorii, Părintele Nazarie a mulțumit publicului, care a binevoit a onora cu prezența sa această serbare a Seminarului, care este în același timp și a României în genere.

La orele 12 s'a servit o gustare într'una din salele Seminarului, la care au luat parte toți profesorii Seminarului, împreună cu P. S. S. Pimen și cu d-nii P. Gârboviceanu și M. Popescu, administratorii ai Casei Bisericești școalelor și profesorii ai Seminarului.

O veselie deosebită a domnit în tot timpul dejunului. Au vorbit: P. S. S. Episcopul, d-nii P. Gârboviceanu și Sh. V. Alexandrescu, P. S. S. Calist, Icon. G. Nazarie și alții.

În timpul mesei s'au expedat următoarele telegrame:

M. S. Regelui Carol I.

„Corpul didactic al Seminarului Central împreună cu elevii sărbătorend astăzi, cu deosebită solemnitate, aniversarea Unirii-Principatelor și văzând în Majestatea Voastră realizarea celor mai scumpe dorințe ale poporului român, Vă urează prin mine mulți și fericți ani, atât Majestății Voștre cât și întregii Dinastii, spre binele și fericirea Țării și a Bisericii, depunând la treptele Tronului Majestății Voștre sentimentele lor de dragoste și devotament!”

Dlul Spiru C. Haret

Ministru al cultelor și instrucțiunii publice.
Loco.

„Corpul didactic și elevii Seminarului Central, prin mine exprimă domniei voastre sentimentele lor de stimă și admirațiune pentru dragostea și interesul ce purtați Seminarului și vă urează mulți și fericți ani!”

Frumoasa aniversare a fost sărbătorită la Seminarul Pedagogic, la reg. 1 geniu, la reg. 4 Ilfov Nr. 21 și la școala de băieți Nr. 28.

S F A T.

Un nou mijloc în contra guturăiului e inhalatiia cu camfor. Se ia un vas în care se toarnă apă clocotindă, aruncăm în această apă o linguriță de praf de camfor și, ținând gura închisă, tragem pe nas aburul acesta. Chiar în casurile grele nu dă greș.

Mult și cu multe greutate înaintară ei prin stuț și acum soseau într'o poiană frumoasă. Pentru Ileana într'adevăr liniștea aceasta a pădurei, cântatul păsărilor și societatea lui erau o mare fericire. Nici odată nu sau simțit mai mulțumită ca acum Unde să duceau, nici ei nu știau.

— Ce poiană frumoasă zise ea, ce frumos cântă păsările și ce liniștită e pădurea și cât mă temeam altădată de ea acum am înțeles-o mai bine ca mai înainte. Ea nu ascunde oamenii răi după-cum auzisem eu, ea e liman pentru nenorociți.

— Te-ai ostenit Ileană, îi zice el, nu ar fi bine să odihnim puțin aci pe earbă verde în poiana aceasta frumoasă?

— Tocmai și eu mă gândeam la aceasta răspuse ea.

Ea scoase două mere frumoase din sîn și i-le dă lui zicînd:

— Acestea au fost pentru tine, le-am luat de-acasă să ți-le dau la șezătoare.

Și se așezară jos pe earbă, mîncară fie-care câte un măr și cum erau obosiți adormiră amîndoi. El cu capul în poala Ilenei. O trosnitură de creangă uscată deșteaptă pe Ileana din somn, ea se ridică pe jumătate, ușor ca să nu-i turbure somnul lui care durmea liniștit cu capul în poala ei. Privește în toate părțile și nu vede nimic. Într'o parte în deșial de tufe se auzeau încă trosnituri de găteje uscate semn că se apropia ceva de ei.

Scrisoarea deschisă.

Domniei Sale,

D-lui Maior George Popovici
la Brașov.

București, 19 Ianuarie 1903.

Domnule Maior,

Îmi zicea prea vrednicul General Doda Rudărianul nostru, cum îi plăcea să se numiască (cu toate că slujba militărească a tatălui său pricinuisse de s'a născut în satul vecin), îmi zicea vre-o 2-3 ani înainte de moartea sa: „Să te duci dela noi, când îți vei fi isprăvit studiile, cum ți-e gândul să te duci în „țeară“, ori unde îți va plăcea, și să-ți cauți un post așezat, potrivit pregătirii d-tale, că aici ți-ar mânca aștia zilele, cum mi le-au mâncat pe ale mele!”

I-am căzut în vorskă aci, că știam pe cine înțelege între aștia, că nu erau adică numai dușmanii frești, străinii ci erau și suflete spurcate, și șerpi venoși dintre ai noștri. I-am tăiat, zic, cuvîntul, că voiam să-i cruț aprinderea inimii lui mari prin trezirea gândului cel rău, și să-i trag luarea aminte cătră ce fusese mai scump și mai drag inimii lui: poporul. Și i-au zis: „Dar, Domnule General, nu putem, nu iese iertat să părăsim poporul cu toți câți ne-am agouisit o știință, și câți îi iubim mai mult chiar de cât pe noi înși-ne.

„Of, poporul!... grăbi el să-mi răspundă, rădicându-se cu un semn de deznădejde de pe scaun. „Dar poporul e prost nu poți face cu el nimica, chiar nimica!”

Tocmai fiindcă e prost, zisei eu, avem datoria să-l luminăm, să-l cultivăm.

Și eu îi cred în stare de a primi cultură!”

Te va mânca fript cultivându-l“, răspuse el, strîngându-mi mîinile slabe. „Nu vezi că ești numai simțire? Poporul nu te va înțelege El nu va ști face deosebire între inima d-tale curată și cuvintele d-tale adevărate și între minciunile ce va auzi dela cei cu inimi spurcate. În satele noastre, unde avem mulțimea poporului (ca să nu mai vorbesc de orașe) sunt mici cărturari ba un primar, ba un birtaș ori negustorul ba un dascăl (cum sunt la noi în graniță) cari umblă să stapăniască satul pentru folosul lor, ca să poată scoate pentru ei toate câștigurile. Ei amătesc pe oamenii cu tot felul de minciuni, le spun că le face ce nu se poate face, îi linguesc și-i netezesc pe umeri... Ba le vor minți, și

Pe ea începură a o cuprinde fiori de frică ear pe ei nu cut-za să-l deștepte ca să nu i supere somnul și să-i fie numai o părere.

De-odată se auzi o înjurătură:

— Ce dracul faci nene Tudore? mi-ai lăsat creanga peste ochi.

La auzul acestor vorbe ea încrămeni de frică. Să vede eșind din stuț un bărbat cam trecut în etate și după el un tânăr de vro 26 de ani. Amîndoi aveau o înfățișare cu totul sălbatică. De după brâu cel lat al lor să vedeau mînerul a mai multor cuțite și pistoale. Când sări fata din mijlocul poenei amîndoi să opriră în loc mirați:

— Adevărat să fie oare aceasta ce vedem sau e numai o părere se întrebau ei.

Ileana privea cu teamă la ei neputînd a scoate un cuvînt din gură. Ei să apropiară.

— Mi-sa isbîndit viusul de astă noapte, nene Tudore în sfîrșit o să am și eu mîngăierea sufletului meu, pe Maria o s-o uit și eată și aceasta ce mult seamănă cu ea.

— Încă nu știu răspuse cel mai în vîrstă eată fata de sigur e cu amantul ei alt-cineva nu e acela ce doarme în poala ei.

— Ori-și-cine va fi se va despărți el și de nevoe, dacă nu de voe de ea precum m'am despărțit și eu de Maria, de iubita mea, răspuse tînărul și fata lui luă o formă cu totul jalnică și tot-odată și sălbatică.

(Va urma).

Și cu domnu duhănește
Tot tutun
De hăl mai bun*.

— Hahaha!! aicea-i bine
Zic și eu că-i vis frumos,
Numai ian' trageți de seamă
Să nu ți umble toate pe întors. —

„S'asa vreau țucați-aș slova
Zeu că vreau prea bucuros,
Gătească dară domnu fripta
Ș'atunci beau cu doamna litra*.”

Emanuil Suciu.

Dragoste cu vrăjitură.

De
Lică din Sibiu.
(Urmare).

Soarele răsărea, răspîndindu-și razele lui peste florile câmpului care îi zîmbeau cu lacrimi de rouă. Era în luna lui April. Doi tineri un june și o fată înaintau îmbrățișați pe un drum care conducea spre o pădure.

— Așa e mai bine, așa cred eu că e mai cu minte decât să ne omorim noi, zicea tînărul. Dumnezeu care îngrijește de toți se va îngriji și de noi.

— Vom muri împreună — zicea ea — inima mea e legată de tine.

O noapte nedormită, o noapte de trapd și de lacrimi ei o petrecuse până acum. Să părea că se tem de a se deslipi unul de altul. Mergeau așa îmbrățișați, din când în când își mai șopteau câte ceva unul altuia. Șoptele lor să vedeau că trebuie să fi dureroase că în urma lor fie-care lacrimau. Erau cu fața palidă și cu sufletele pline de durere dar totodată erau și îmbătați de fericire. Ei intrară în pădure unde drumul începu a li-se pierde. Înaintau pe niște poteci rele și necunoascute tot mai adînc în pădure fără ca unul să se plîngă de ceva. Nu cunoșteau osteneală, foame sete, ear căldura prea puțin îi supăra fiindcă potecile erau mai toate umbrite de tufe. Soarele se apropia de amiază și încă tot înaintau dar acum perduse cu totul și potecile, înaintau așa prin tufe cu greu dar lor totuși le părea ușor. Nu se plîngeau de nimic nu luau în seamă nimic, nici aceea că perduse drumul. Toată supărarea lor era când din pricina tufișului prea des trebuiau să se deslipească câte odată unul de altul. Dar în sfîrșit puterile începură a-i părăsi mai ales din pricina că erau și flămânzi.

— Cât sunt de fericită! — îi zice ea.

— Nici-odată nu am simțit atât de multă bucurie ca acum, îi zice el.

— Sunt sigură că am scăpat de gurile rele ale lumii, aci vom fi fericți, vom muri fericți.

d-ta vrei să-î înșeli, d-ta care te jertfești pentru ei ca un Christos. Si lumea de ei va asculta. Că pe ei i va vedea ocrotiți și de stăpâniri. Și poporul d-tale nu va vedea, că el n'are parte din câștigul amăgitorilor sei, și nu va înțelege că el e marfa de vinzare, pe care se ia numai prețul. D-ta nu poți să-î minți, nu poți să-î spuni că ai să faci lucruri ce nu se pot face. Si el nu te va asculta... Și atunci cum îl luminezi?..

Dar ce să mai vorbesc? Nu ți-e pre cap? Nu ști d-ta ce batjocură a făcut din satul nostru Rudăria dascălul (nu pot scrie ce nume i-a dat) Craia? Și lumea tot de el ascultă orbeste, și pe el și-l trimite reprezentant și la Comunitatea de avere!...

Așa vorbea în vremea din urmă generalul de care poporul ascultase cu încrederea ce o are poate numai în Dumnezeu. Ei știa căci adese-orî casa sa era plină de țeranți — că ascultarea aceea era numai pentru rangul lui, și că poporul nu înțelegea nici faptele lui nici țința muncii lui curate.

Ba știa, că ajunsese timpul când fariseii și carturarași mincinoși de pe sate ar fi fost poate în stare să-î abată poporul și într'altă parte. Ce să mai zici de poporul altor ținuturi, unde nu era un Doda?

Intâmplările petrecute în satul nostru în vremea din urmă mi-a adus aminte de vorbele Generalului. V'am spus, Domnule Maior, în scrisoarea mea de nainte, că am luat acum 6 ani asupra mea îngrijirea de averea bisericăscă, și de întrebuițarea ei strâns după cum legile noastre ne îndatorază și la ceea-ce ele ne îngăduie. M'am mestecat în chipul acesta între poporul satului nostru: nu pentru a încerca să innot la marginea mării; nu pentru-că n'aș fi crezut în cuvintele generalului, căci văzusem eu cu ochii cele ce-mi spunea, precum le știm cu toții, căți am privit lucrurile și fără a păși singuri — și de singuri nu fiindcă era un lucru potolivit îndatoririlor legate de cultura mea. Înțelegeam, cum înțelege orî cine, că nu-mi face onoare sarcina laată, și mi închipuiam, că am să primesc ocară, pe care într'adevăr mi-a aruncat-o un om mare de aici, zicându-mi: „D-tale nu-ți este iertat să perzi nici un minut în luptă cu purecii și muștele ce mănâncă un sat, nici chiar mai multe sate“. M'am mestecat, cum v'am spus nainte, în aceste lucruri, pentru-că în timpul petrecerii mele acasă — unde eram ocupat cu studii — nu mai puteam suferi ca duș-

manii bisericii să-și bată joc de ea, și pentru-că mi-aș fi ținut de păcat, dacă nu aș fi cercat să scot din biserică lui Christos pe cei ce chiar el ni-a învățat să-î scoatem, căci singur i-a scos. Mi-am zis că e datoria mea să mântui poporul satului nostru din ghiarele necurate ce-î țineau și biserică, și să-î învăț să se chivernisească singuri, aci, unde el e stăpân nețărnut, în marginile legilor. Am voit să-î deschid cărări noi de cultură prin biserică, ca să am o adevărată plăcere să șed acasă, cele 2—3 luni, ce la toată întâmplarea nădăduiam să le pot petrece acolo în fiecare an.

Și izbutisem în acești șasă ani, de când sunt președinte al Comitetului parohial, să tămăduiesc relele moștenite din trecut și să pun în rânduială averea bisericăscă. Așa, că îndămnasem mijloacele pentru a putea începe o frumoasă muncă culturală.

Zic numai atâta, ca să nu mai vorbesc și de lucruri zădărnice de dușmanii ce vi i-am arotat ai bisericii. Se înțelege sprijinit am fost cu bunătate și pricepere din partea întregului Comitet, și episcopii, cari au purtat greul muncii, toți țeranți, și au făcut datoria cu toată curățenia și rivna.

Dar Satana se teme de lumină, și pe unde el simte că are sa vină, își trimite de grabă slugile sale, să și întindă aripile, ca ea să nu poată străbate.

Duminecă la 5/18 Ianuarie era să avem sinod parohial (ca în toți anii în luna asta) pentru-ca Comitetul să facă raport prin președintele seu asupra socoților episcopiei, asupra mișcării averii bisericăscă în anul trecut, și să arete planul de venite și cheltuieli pentru anul ce se începe. Și după ce se va fi sfârșit de acestea, trebuia să se facă alegere nouă de Comitet și episcopii, fiindcă, de rândul asta, se încheia tocmai un period de trei ani de funcționare a aleșilor vechi.

Credeți că am putut ajunge să lucrăm ceva, domnule Maior? Doamne păzește! Abia s'a deschis sinodul și președinte a propus alegerea unui sau doi notari, cămi un urlet îngrozitor a izbucnit dintr-o parte a bisericii, Susnumitul dascăl și birtași satului, cari sunt totodată negustori, familia Radivoiocii, moșul (peste 85 ani), fiul și nepotul (de a alt fiu), detese signalul. Cu greu am putut în sfârșit desprinde din aceste șberete numele de Anton Craia. Ca să-î potoliască, preotul l'a anunțat în urmă ca notar, împotriva dorinței părții celei mai mari ai membrilor sinodului a oamenilor celor așezați și liniștiți, ce stau în partea

cealaltă a bisericii. Ce să mai pomenesc de suirea pe scaun a dascălului pentru a mulțami letelor până de lucrarea pusă în el, fără măcar să-și fi cerut cuvânt dela președinte. Ce să mai vorbesc de rădicarea lui în slavă de o ceată de tot felul de oameni, mulți fără vot, din cari unii își făcuse școala omeniei prin închisori? Toate astea erau fapte de birț și ocară bisericeii...

După ce cu chin cu văi s'a putut potoli puțin aceste turburări, trebuia înainte de toate citită lista membrilor sinodului pentru a fi verificată și de sinod. Pentru a se putea ajunge la o ordine și ispravă, și cum în cetele turburătoare dijbăia 4 de cei neindreptățiți la vot și câte 3—4 dintr-o familie, președintele se roagă, să să tragă cu toții într-o parte a bisericii, și să treacă în cealaltă parte fie-care pe rând, când va fi strigat pe listă. Cei cari nu sunt membrii ai sinodului să plece din biserică. Li se anunță apoi dela început, că cei ce trăiesc în concubinată nu sunt membrii votanți ai sinodului, după legile noastre. Abia a zis preotul aceste cuvinte și cei trei birtași și dascălul detersă iarăși semnul de turburare rădicând mâinile în sus și strigând, „toți avem drept, nime nu va eși afară“. Și iarăși urlete turbate, ca de haitele de lupi flămânzi în miez de iarnă grea, sguđuiau biserică. De geaba se ruga președintele, de geaba ne rugam eu, să stea liniștiți, să citim lista, să predăm socotelile, și în urmă să trecem la noua alegere. Birtașii rădicau mâinile strigând, „nu ne trebuie socoți, alegere să facem“, și până ce ei strigau, lumea urla înflorător, lumea adusă și ispitită de ei, și de dascălul, căci o mare parte, oamenii așezați și cinstiți ședeau în liniște. Ba văzând turbarea, aceștia se rugară de președinte să împraștie sinodul, căci se temeau că se vor năpusti cu puterea asupra lor. Și într'adevăr ne mai fiind chip a face liniște, sinodul a trebuit să fie împraștiat.

Me iertați, domnule Maior, că am scris prea amănunțit, cum s'au petrecut aceste lucruri. Am vrut să vedeți și d-voastră și lumea cum se încează câte-odată la sat, și ce suferite spurcate se găsesc de aștia fără rost poporul. Am vrut ca să înțelegeți și din pățania mea încă mai bine pățania d-voastră cu reprezentanța comunală. Ce-au putut face acolo dacă aceeaș oameni în parte, au putut turbura ast-fel biserică, pentru ura cumplită o au împotriva mea, — pentru că din pricina mea nu și-au putut urmări căți-va ani interesele lor private și în biserică. Ce se mai zici, domnule Maior, dacă

acești oameni au putut găsi haite ce s le asmuțe în potriva mea, când știut este că am muncit de geaba, am perdut șep temăni de zile în fie-care an, dela lucru meu scump într'altă parte, și am alerga pe cheltuiala mea de aici și dela Viena ca să revăd singur socotelile episcopiei și să am prilej să vorbesc și să raporte chiar cu despre toate poporului meu. Și cine știe, dacă partea curată din acest popo al satului nostru, dacă oamenii cinstiți și așezați, văzând turbarea haitelor, vor avea băbăția, să și apere biserică până la sfârșit?

Cine știe dacă cei de treabă nu vor lăsa îngroziți, rodul muncii noastre desinteresate pe mâna birtașilor și a dascălului matriculant a celui matriculant, care nici în lista sinodului nu ar trebui să aibă loc, el care în loc să îndeamne pe îndurăței și săvârșească și căsătoria religioasă, așa după cum legea creștinească așa după cum legea lui cere să facă, își ratejoc de legea creștinească zicându-le, „dacă aveți banide lăpădat, ve duceți și la popa să vă cănune... că lipsa naveți de el!“ Și pe mâna birtașilor? Pentru-că am trebuit să scoatem dela ei cu judecătoria o datorie de 600 florenți, ce a datorau de 35 de ani biserică, și pentru care barem 20 de ani din urmă nu plăteau decât 5% interese.

Și ca datorăși ai bisericii lucrau din puteri împotriva ei, — dar încă în urmă, de ce cumplite fapte dușmănești s'au făcut vinovați!

Dar v'am spus și nainte, că cele mai negre păcate ale dascălului trebuie să le fac. Toate le va veie odată vremea...

Dați-mi voie să vă pomenesc numai de ce mijloace de așitare s'au folosit acum mai ales. Aud că au împraștiat vorba în lume (el și ortaciul lui), că eu am răsipit banii lor pe la bănci (adecă banii biserică). Trebuie aduși napoi, ca să se folosiască oamenii de ei. Le vor face ei „bană“ cu banii bisericii. Mincună și prostie. Legile aduse în sinoadele noastre eparchiale nu îngăduiesc darea banilor bisericești ca împrumut, nici împrumutarea de bănci, ci punerea lor la bănci o rinduiesc. Si tocmai aci e bubă, că Comitetul presidat de mine s'a supus legilor și a început a incasa banii dați de el, de dascălul împrumut la oameni, și încă numai cu 5 la sută, și a început a-î pune la bănci, fără a mai da împrumuturi, din cari biserică a păgubit și păgubește încă foarte mult, căci partea cea mai mare a intereselor sunt în restanță, neplătite, la firea fiecărui an. Și trebuie să știți că afară de negustor, pe

Solomon.

— Legendă. —

III.

Într'adevăr, că Solomon (împăratu) pe cât a fost de cuminte, pe atât a fost și frumos, că păreche să-î fi aflat.

De aceea îi și ziceau „frumosul Solomon“.

Când lui Solomon îi tresăriseră muștele... tată șeu îl tot sfătuse, ca să nu-și ridice ochii prea pe sus, ci să caute numai în dreptul ochilor, căci altcum e primejdie ca să-î lacrimi ochii și să-î sângere inima... Dar Solomon s'a făcut a nu-l înțelege pe tată-șeu până când acesta i-a spus odată verde și oblu în față, zicându-i: să nu-și iee nevastă mai frumoasă decât el ci mai bine una mai napol cu ceva; că vezi, zicea tată-șeu, David, în femeea prea frumoasă n'ai ce te prea încrede că nu dă mână cu dracu...

Dar caută tu, că l'a asculta Solomon! Solomon și-a luat de nevastă una dintre cele mai frumoase fete de împărat, ba ea cea mai frumoasă din aceea lume.

Mergându-i veste lui Solomon despre frumoșii soției sale și despre înțelepciunea minții lui, asta veste a ajuns și în urechile lui Cript-împărat; ear acesta s'a umplut de mânie, nu atât pentru înțelepciunea lui Solomon, cât pentru că Solomon are soție mai frumoasă decât a lui și astfel și-apus în

gând să-î fure nevasta. Dar cum? Eată cum:

Cript-împărat s'a făcut vraciu (farmacist) și sa dus în orașul lui Solomon, ducându cu sine o mulțime de sticlucă cu fel-de fel de leacuri, între care au fost și leacuri adormitoare și trezitoare și s'a așezat cu ele în apropierea curții lui Solomon scrigând mereu: „Haidați la leacuri întinșitoare, care te fac să nu îmbătrânești, cât trăiești!“

Auzindu-l împărateasa lui Solomon, se născu în inima ei dorul de a fi tot tinăra și frumoasă, se apropie de el și i ceru din leacurile acelea: ear el îi dete o sticlucă din leacul adormitor, spunându-i ca să-l bea dimineața, până când încă o în pat; ear ea luând sticlucă se duse cu ea acasă și nespunând nimeni nimic în dimineața următoare beu leacul și adormi. Aflând o Solomon moartă (numai la apariția) în pat, făcu veste în toată țara lui și făcând toate pregătirile o îngropară cu cinste, cum să cuvine unei împăratese, vezi bine.

Cript-împărat, care până la îngropăciunea împăratesei lui Solomon stia ascuns dinpreună cu ai sei (căci mai dusesse cu sine ministri), noaptea s'a dus la mormânt și dosgropându-o a lua, punându-o în trăsura și hall cu ea până în țara lui, în orașul lui, în curtea lui și o deșteptă cu ajutorul leacurilor.

Împlinise împărateasa lui Solomon doi ani la curtea lui Cript-împărat; ear la doi ani Cript-împărat scrisse lui Solomon o carte

în care zise: „Împărate, Solomon! Te-ai ținut om cu minte și înțelept; dar mîntea și înțelepciunea ta a căzut sub puterea vicelugului meu. Împărateasa ta de doi ani e împărateasa mea și pe când tu o ții moartă și putredă în mormânt: e trăiește și e veselă. Eu am două, tu nici una“.

Cetind Solomon cartea, îi veni a crede, că Cript-împărat a nebunit; da sfătuiindu-se cu ministrii lui, cercară în mormânt și ne aflând în cosciug vr'un semn de trup mort, se încredințară despre adevărul celor scrise de Cript-împărat. Ce să facă acum Solomon? Și-a aducut toate mințile și înțelepciunea și din toată oastea împăratei lui și-a ales pe cei mai svelți ostași și oficiali și făcându-și un regiment a plecat cu el spre țara lui Cript-împărat. Zina stăteau ascunși și duma noaptea și în liniște „mărgelii“ și a atunci tot pe ascunsuri: prin păduri și pustietăți.

Când a ajuns Solomon într-o pădure deasă și mare, ce era la depărtare de cât teva kilometri de orașul lui Cript-împărat, dete ostirii sale următoarea poruncă:

„Dragii mei oșari! Voi stați ascunși aci; ear eu merg la curtea lui Cript-împărat. Când eu voi suna în trîmbiță întâia-oară: voi încălecați și vă chitiți armele; când voi suna a doua-oară: voi „mărgeliți“ pe departe și în mai multe cete, încunjurând locul de unde se va auzi sunetul trîmbiții; ear când voi suna a treia-oară: voi dați năvală spre locul acela. Dar o parte să stați aci nemmișcați și numai până la marginea pădurii să ieșiți“.

Peste hainele împăratei Solomon a îmbrăcat o haină lungă și astfel a intrat în cetate până lângă curtea lui Cript-împărat și a tot pândit să-și vadă nevasta. Dar nevasta lui Solomon nu putea să meargă nicăiri singură, ci tot însoțită de alui Cript-împărat și amândouă zărite de gardiași.

Într-o dimineață, ieșind cele două împăratese la preumblare, Solomon se alătură ear nevasta lui recunoscându-l îi făcu semn... și dându-se la o parte se luă la vorbe cu el și fiind că Cript-împărat nu era chiar acasă, la curte, ci la casa țerii, la sfatur cu ministrii, a chemat pe Solomon în curte și la așezat într-o chilie delături, prîndu-l câte toate...

La mează zi a venit și Cript-împăratu acasă și s'a așezat la masă să prânzească fără să știe ceva, nici chiar curtenii că Solomon e în curtea aceea, căci soția lui l făcuse dus, după-ce, zicea ea, și a dat planșerile... Și pe când Cript-împărat prânzea avendu și și la dreapta și la stînga pe cele două împăratese, cari, la dorința lui, merer il desmerdau, sărutându-l, soția lui Solomon aduse vorba despre acesta:

— „Ce l'ai face tu, Cript-împăratu lui Solomon, dacă l'ai vedea aci?“ în treabă ea.

— „Ce să i fac mai mult, decât l'ai cinsti și l'aș ospeta“.

(Va urma).

Fișpanul despre alegere.

In ediția separată de ieri, „Arad es Vidéke”, foara fișpanului și a domnilor mari cari stăpânesc la comitat, scrie, vivitor la alegerea de episcop:

„Amândouă taberele au avut vreme destulă să se convingă una pe alta despre adevărul ori despre fanatismul orb. Pe de o parte lupta liniștirea politică, recunoștința pentru patria adăpostită pe cealaltă parte trădămintă neînțeleasă, care răpita un vis gol, se scoală împotriva erii, punând jurământ împotriva ideii de stat care tuturoara d'opotrivă ne îndinde scut.

„Da, aceste două curente luptau unul contra altuia, și, durere, ceta din urmă a învins.

„Nu vrem să privim prin ochelari negri rezultatul alegerii, pentru-că împotriva persoanei alesului nu putem ridica excepțiile îndreptățite cari l'au scut pe Mangra imposibil în scaunul episcopesc. Din punct de vedere politic însă noul episcop este cu atât mai excepțional, cu cât l'a ales partidul lui Mangra.

RUGĂM

pe toți abonenții restanțieri să binevoiască a plăti ce ne datorează. Altfel, cu părere de rău, dar vom fi siliți să le suspendăm trimiterea ziarului nostru.

Adm. „Tribunet Poporului”.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 Februarie n. 1903.

„Vossische Zeitung“ dela Berlin în numărul său dela 10 l. c. tratând procesele de presă cari se țin lanț de un timp încoace în Ungaria, comentează articolul de fond al „Tribunet Poporului“ care pledează pentru activitate parlamentară.

Ziarele maghiare din loc în numărul lor de azi aduc raport amănunțit despre alegerea de episcop. „Arad es Vidéke“ scrie cu mare necaz împotriva lui Vasiliu Mangra și zice că și I. I. Pap numai așa-i va fi plăcut, „dacă va închide aula dinaintea lui Mangra“. Ce obrăncie: oamenii fișpanului să vroiască a dicta ce să facă un episcop român față de un vicar și fost ales episcop... „Aradi Közöny“ se arată și el măhnit ca a căzut Hamsea, dar în sfârșit totuși scrie ceva mai cu rezervă.

„Függetlenség“ sub titlul „Isbânda partidului Mangra scrie un lung articol, care se termină astfel:

„Atâta e mai presus de ori ce îndoiială, că Maghiarimea cu maghiștii trebuie să-și tragă socoteala ca și cu elementul dominant între Români. Lupta de azi a dovedit că ei stăpânesc. Hamsea a căzut azi a treia oră. Față de Goidiș căzuse cu un vot, față de Mangra cu 4 voturi ear acum căzu cu diferință de 16 voturi“.

Scrie apoi că lui Hamsea nu-i rămâne decât ca să plece la Sibiu, lângă protectorul său Mețianu.

Alții la rând. Marți s'a pertractat la Curte cu jurați din Budapesta un nou proces de presă. Acușai sunt 2 Slovaci fruntași: Miloș Pictor redactor și Dr. Ioan Mudrony, avocat ambii din Turceansky S.-Martin (Turóc-Szt.-Márton). Acușate au fost 3 poesii și un articol. Acușaii au fost declarați de vinovați pentru „agitație, și condamnați precum urmează: Di Miloș Pictor la 3 zile temniță de stat și 80 cor., ear Dr. Ioan Mudrony la 5 zile temniță de stat și 40 cor. pedeapsă în bani.

In curând se va petrecta și procesul marelui Slovac Hurban Vaianszky.

Convenire socială. Aseară localurile Otelului „Vas“, cafeaneaua și restaurantul, au fost prea strimte pentru a cuprinde publicul mare român care se adunase să serbeze în onoarea nou alesului episcop și a fruntașilor ce-l înconjoară și au isbândit asupra conjurației..

Pe la orele opt nu mai era loc. Puțin după opt a sosit nou alesul episcop și mandatarul mitropolitan Dr. E. Roșca. Sunt primii cu aplauze. El ocupă loc în fruntea mesei; la mijloc stă P. C. Sa protosinelul Dr. Roșca, la stânga lui nou alesul episcop I. I. Pap, ear la dreapta fost alesul dar neintârțit episcop Vasiliu Mangra.. Un tablou cum nu s'a prea văzut. Sunt apoi de față toți fruntașii diecesei: deputații sinodali, doame și d-șoare și o falangă falnică de tineri.

Dintre dame însemnăm numele doamnelor Lehița Oncu, Șerban (Seghedin), Antonescu, Georgina Rațiu, Dogariu, Serb, Maki-Ardelean (Vârșand), Lucreția Rusaș-Sirianu, Madi Secula, Florica Burdan, Adriana Ispravnic, Elena Goidiș, Elena Raicu, Miele, Feier, Vuiz, Nicorescu, Magdu, Milovan (Mândrulce), Moldovan, Mihulin (B.-Șebis), Ardelean (Kitighaz), Popovici (Vârșand) etc. precum și o frumoasă cunună de domnișoare.

Seria toastelor a deschis-o Dr. N. Oncu, care a ridicat paharul în onoarea nou alesului episcop. Acesta răspunde apoi într-o vorbire mai lungă, arătând programul viitoareii sale activități și mulțumind pentru simpatiile al că-ori centru a fost.

Protopopul G. Serb toastează pentru Vasiliu Mangra și Dr. N. Oncu, cei doi fruntași cari au condus lupta ce cu atâta isbadă s'a săvârșit (furtunoase aplauze).

Au mai vorbit profesorul Paulian (T. Severin), protopopul Gurban, protosinelul Roșca, Vasiliu Goidiș, Ciorogariu și Veliciu. Am fost cu toți aplaudați.

După-ce la orele 10 1/2 s'au ridicat mesele, s'a încins un dans care a ținut până după orele 2.

Femeile române de pe Murăș aran gază în 9/22 Februarie 1903. Petrecerea cu dans în localitatea ospăriei „Cerbul de aur“ din Sovârșin la care invită cu toată onoarea. Inceputul la 8 care seara. Prețul de intrare de familie 4 cor., de persoană 2 cor. Vinul curat e destinat pentru zugrăvirea bisericei din Govoșdia. În pauză s'a jucat bățuta, călușerul și romana. Damele sunt rugate a se prezenta într-o costum național. Oferite maritimose se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale publică. Invitările s'a se prezintă la cassă.

O Româncă distinsă. „Conservatorul“ scrie: Afian cu plăcere că d-ra Ventura, fiica colegului nostru, care s'a distins atâta la examene pentru admiterea la conservator la Paris, a fost clasată întâia la ultimul concurs pentru bursele de 600 lei pe an pe cari le dă statul francez.

După regulamen, aceste burse nu se acordă decât elevelor de naționalitate franceză; dar în urma raportului foarte favorabil al juriului ministrul instrucțiunii publice a făcut o excepție în favoarea d-rei Ventura.

Doctoră. La universitatea din Berlin a trecut cu succes doctoratul d-șoara Stratilescu din Iași. D-șoara Stratilescu este cea dintâi care a avut ca specialitate filosofia, și a seaptea în rîndul Românilor cari au luat doctoratul la Berlin.

Publicațiunile Academiei române. Au apărut acum publicațiunile de mai jos în următoarele librării: Sococ et Comp., București. — Otto Harassowitz, Leipzig, Gerold et Comp., Viena (Stefanplatz). 1 Dr. Dimitrie Brândză, Plante noue din România note postume, banii 50. Dr. V. Babeș, Despre lucrările științifice ale profesorului Dr. Nicolae Kalinderu.

Erată. Câte-va greseli de tipar mai mari din „scrisoarea deschisă“ a D-lui Sârbu, publicată în „urul de Duminecă“ 2. rectificăm aci:

Pag. 4, cloane 2, și 26, să se cetească: „Inerie între sătenii nostri.“

Pag. 4. și 44: „pot face mari (nu mai) datorii“.

Pag. 4. col. 3 și 10: căci putea să nu creadă.

Pag. 4. col. 3 și 20: de când s'a desființat.

Pag. 4. col. 3 și 32: agonisite (n loc de agonisește).

Pag. 4. col. 3 și 68: scotea (n loc de „scoteau“).

Tot aci, și 70—71: „El chibzuse cu viclenie, că locuind unde a locuit ofițerul, va putea fi ușor socotit ca urmașul lui, de care toți trebuie orbește se asculte.“

Pag. 5. col. 1. și 11, de jos în sus: „împotriva preotului, care se silește“.

Hymen. — „Domnul Georgia Olariu, învățătoriu-diriginte la Végsszentmihály, s'a fidentat cu doa Livia Donsușianu născ. Popescu în 16 Ianuarie (5 Februarie), ear în 9/22 Februarie își vor serba cununia. Felicitările noastre. —

— Di Em. Suciu, învățător în Măgăreiu, s'a cununat în 2 Februarie v. cu d-șoara Maria Mălâncrăvean din Bârgăuș. Le dorim toate fericirile.

In atenția preoților, învățătorilor și notarilor comunali. Scrieri economice apărute la editura ministerului de agricultură se pot primi în cinste dela ministrul de agricultură. Învățătorii, preoții și notarii comunali, dacă se adresează prin o simplă epistoală sau prin o carte postală la ministrul de agricultură, primesc în dar urnătoarele scrieri economice: A világ gabonatermése 1896—1901. — Nemzetközi buza és liszt-forgalom 1880—1895. — Utmutatás a peronosporaeileni-véd-kezésre (și românește: Indrumare pentru apărarea în contra peronosporiei). — Vezérfonal a phylloxera- szööknek székéneggel való gyéritésére. — A szőlőművelés és a szőlő-telek, életrőlük és irtásuk. — Utmutatás a szőlőtelek irtására. — Utmutatás a liszt-harmat eileni való védekezésre. — Mezőgazdasági munkabérek Magyarországon 1894., 1895., 1896., 1899. — Kenderfermelési utmutató. — A külföldi bor-értékesítő szövetkezetek. — Alapszabályminta a pinczeszövetkezetek részére (și românește: Tovarășii de pvnite). — Termelőiünk gyümölcsösöl! (și românește: Să cultivăm poame!) — Utmutatás a must és bor okszeiő kezelésére (și românește: Indreptar pentru manipulara rațională a vinului și a mustului. — Mőhészlet. — Mezőgazd. vezérfonal néptanulók számára — Utmutató a gazdasági tudósítok számára 1902. — Homoki szőlőművelés. — A bortörvény ismertetése (și românește: Lega și ordinațiunea despre oprirea vinurilor artificiale). — Madaraink hasznáról és káráról. — Pisztrágtenyésztés. — Komlótermelés. — Burgonyatermelési utmutató. — Élelviszi hájászat és haltenyő-zítés. — Répabogarak elleni védekezés. — Cukorábu buzalégy elleni védekezés. Szalmadarázok elleni védekezés. — Airmoly elleni védekezés. — Van-e kincs az árok-parton? — Utmutatás a gákonasziszik irtására. — Gazdasági munkások törvény-űnyve. — Utmutatás a darazsak irtására. — A gyümölcsfák és szőlőkártevő rovarok.

Documentele revoluției dela 1848 în România. Au apărut întâiele 3 volume din publicațiunea „Anul 1848 în principatele române, acte și documente publicate cu ajutorul Comitetului pentru ridicarea Monumentului lui Ioan C. Brăteanu“.

Publicațiunea înțeaagă se va compune din 6 volume cam de 700 pagine fiecare și va cuprinde peste 3000 documente, în cea mai mare parte până acum necunoscute, extrase din archive publice și private. Aceste documente aduc lumină deplină asupra evenimentelor dela 1848 din Moldova din Teara Românească.

Publicațiunea este îmbogățită cu reproduceri după desemnuri contemporane (Proclamarea Constituției în 11 Ianie 1848 sosirea lui Suleiman pașa la Giurgiu, etc.), cu portretele persoanelor însemnate din revoluțiune (I. Eliade Radulescu, Chr. Tell, preotul Radu Sapcă, frații Golești, C. A. Rosetti, I. C. Brătianu, Ion Ghica, A. G. Goleșcu, N. Balcescu, G. Maghiaru, D. B. ățianu, Ioasat Zsigoveanu, I. Voinescu, C. Aristia, C. Bolliac, etc.), cu facsimile de acte, subscrieri, peceti.

„Anul 1848 în principatele române“ este o publicațiune indispensabilă pentru istorici, pentru oamnei politici și pentru omul cult, care vrea să cunoască și să înțeleagă una din cele mai însemnate mișcări din epoca renașterii României.

Mulți din contemporanii vor găsi cu plăcere numele părinților sau al familiilor lor în aceste documente.

Prețul unui volum este de 12 lei, ear în abonament 10 lei. Se vinde în librării: Sococ, Alcalay, Indépendance Roumaine.

Depozitul general este tipografia „Carol Göbl“ S. și I. St. Râșdeseu.

O comoară de neprețuit e sănătatea. De aceea și conturbările ei ar trebui înlăturate cât mai în grabă. Un leac, ce se întrebunțează la cele mai rele urtite boli cu mult succes, e spiritul galic al farm. Vértés. N'ar trebui să lipsiească nici un m'ro gospodărie.

PARTEA ECONOMICA.

Prețul spiritului din Arad, 12 Februarie. Spirit rafinat, vânzare mare . 118.— mică . 120.— brut vânzare mare . 116.— mică . 119.— 100 chnogramă borhoș uscat . 12.80.—13.—

Bursa de grâne din Budapesta 50 chigr. grâu pe Aprilie 1903 c. 7.48—7.49 „ „ secăra pe „ „ 6.58—6.59 „ „ peramb pe Maiu „ „ 6.01—6.02 „ „ ovės pe Aprilie „ „ 6.08—6.09

Bursa comerțului cu porci din Kóbanya: Raport dela 11 Februarie. Porci grași (ungari), per. peste 400 Kgr. 122—124 fl „ „ „ „ până la 300 „ „ 126—128 „ „ „ „ tineri până la 320 „ „ 126—128 „ „ „ „ tineri „ „ „ „ „ „ 250 „ „ 126—126 „ „ „ „ (serbi) per. peste 260 „ „ 123—125 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ până la 240 „ „ 121—122 „ „

Rea. respons. Ioan Rusaș Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barcăuanu.

Inserțiuni și reclame.

INVITARE DE ABONAMENT.

„BUNUL ECONOM“

REVISTA PENTRU AGRICULTURA, INDUSTRIE ȘI COMERCIU O RĂȘTIE (Szászváros).

Cea mai ieftină și totodată unica foaie românească în felul ei cu ilustrațiuni.

Costă:

pe anul întreg (2 fl.) 4 coroane pe jumătate an (1 fl.) 2 „ Pentru România 15 lei pe an.

Ctul. CASSEI DE PĂSTRARE POSTALĂ Nr. 10025. — Numeri de probă gratis și franco. —

Abonamente se plătesc înainte și se pot face cu prima zi a ori-cărei luni.

898 2—10 Administrația „BUNULUI ECONOM“.

Un iurist a. III

caută aplicare într-o cancelarie advocațională. A se adresa la Ioan Maior, Maros-Szent-Király u. p. Nagy-Enyed. 895 3—8

O fată de român

cuită, bine crescută cu scrisoare bună, vorbește 5 limbi precum în vorbire așa și în scriere, caută aplicare în ori-șice fel de cancelarie cu un salariu lunar cât de moderat la taieput. Doritorii sunt rugați a se adresa la administrația foii „Tribuna Poporului“

O cucerire frumoasă.

Pe piața Orăviții primul atelier de croitorie modernă îl are astăzi Românul Alexa Perian. Un meseriaș tiner, care în afară de întreg publicul inteligent din localitate, prin calități frumoase și prestațiunile sale umitoare, a reușit a-și lărgi cercul mușterilor și peste o parte intinșă a inteligenței rom. din Sasca, Bozovici, Caransebeș, Lugoj etc.

Inregistrăm cu plăcere această miunată isbândă, din care să-și ia pildă meseriașii nostri.

Cea mai mare fabrică de coase în lume e fabrica „BUR“
a cărei singur și exclusiv reprezentant și vânzător e

WINKLER ȘI GRAUER

Köbánya, Nr. 34.

Cine vrea să cumpere o coasă bună și trainică, acela să nu și cumpere coasă, până nu va cere de la firma de sus un catalog ilustrat, ce i se va trimite numai decât gratuit. Lunile de iarnă sunt mai potrivite pentru adunarea de comenzi.

Adunătorilor năbat! Garanția deplină! Serviciu prompt!

Mai multe mii de scisoare de mulțumită și comandare stau la dispoziție on. public.
1 briet de tranșeval 1 fl. 50 cr.

— Mai ieftin ca ori-unde. —

Din prilegiul sezonului de iarnă și primăvară am onoarea recomandării onor. publice marele și bogatul meu

deposit de

haine bărbătești și de copii,

ce se vând cu cele mai moderate prețuri, precum și cele mai fine costume de modă și de salon pentru bărbați și copii, pardesiuri și îmbrăcăminte de dormit, paltoane de ploaie, bunzi de iarnă, precum și bunzi de oraș și havelocuri.

Recomand depositul meu de haine de iarnă și primăvară, mai ales onorațiilor domni peoți, cărora le vând cu cele mai ieftine prețuri.

Cu stimă

885 5-6

Isidor Moskovitz,

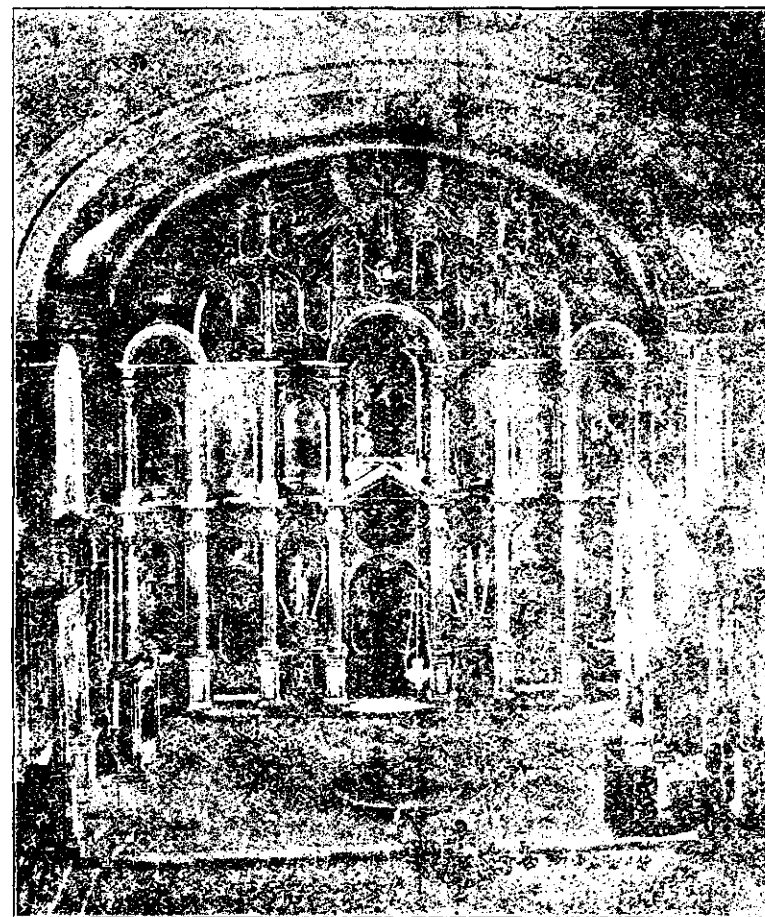
Calea Andássy 8 (în față cu biserica minorităților.)

— Mai ieftin ca ori-unde. —

Ioan Cotirlă și fiul

atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie.

Oravița-română.

Aranjament complet pentru efectuare de iconostase (lămpile), tronuri, jerturi, strane, chivoturi, răpizi și ori-ce alte lucrări de lemnărie în bisericile noastre de rit oriental. Schițuri și efectuare de planuri după comenzi, mobile și tot felul de instrumente de școală, bănci, table, catedre, mașini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanția desăvârșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum 867-10

ÎN URMA

au zis deja nenumărați bolnavi cari au întrebuințat *spiritul galic* a lui *Vértes* la boalele cele mai osebite și prin întrebuințarea lui au scăpat de suferințele lor sau cel puțin au scăpat de durerile cumplite. Dacă ai vrea să publici zecile și sutele de mii de scrisori de mulțumită, scrise despre *spiritul galic* al farmacistului *Vértes* de oameni de rînd și cu rang din toate părțile lumii, — scrisorile ar umplea o bibliotecă. O broșură, ce conține scrisorile de recunoștință sosite în vremea din urmă, precum și îndrumări cu privire la boalele în contra cărora se poate întrebuința cu succese *spiritul galic* a lui *Vértes*, îi stă la dispoziție.

Spiritul galic a lui *Vértes* în urma modului deosebit de preparare se întrebuințează cu succes ca leac *compresă* și *ungere*, ce micșorează durerile, mai ales la bolile: *l odagra, reumatism, răceală, dureri de cap, masele și nervi, paraliză, scintiri, inflamații și buboi, dureri de piept și grumaz, și a.* — *Ca leac recortor*, ce-ți redă puterile e a se recomanda mai ales aceluia cari umblă mult, precum: *turistilor, factorilor poștali, soldaților, vânătorilor, biciclistilor și a.* — *Ca cel mai bun și plăcut cosmetic* servește spre promovarea creșterii părului și curățirea capului de mătrețe și spre curățirea gurii, căci 5-10 picuri ajung să capătăm o apă de spălat plăcută și recortoare pentru gură și dinți.

Ca leac intern *spiritul galic* a lui *Vértes* se poate folosi cu mult succes la *spasmuri gastrice, diaree, colică, dureri de cap și de stomac, ca o beutura recortoare foarte plăcută, și a. m. d.* E o adevărată binecuvântare în părțile acele unde nu este apă bună, spre pildă în pusta de jos — deoarece ce câți-va picuri turnați în apă omoară bacilii, și fac din apă de nebeut și nesănătoasă, o apă bună și sănătoasă.

Peste tot *spiritul galic* a lui *Vértes* se poate folosi aproape la toate boalele ca leac la îndemână, — cu mult succes. Se poate întrebuința ca beutura, picurând câți-va stropi pe zahăr sau în apă, sau ca unguent, fricționând cu el părțile unde suferi.

Nici o mirare deci dacă toți cei cari au folosit odată acest leac de casă *excellent, sigur și multilateral* exclamă:

Doresc să am numai *spiritul galic* a lui *Vértes* și nu altul!

Tot din aceste motive *spiritul galic* a lui *Vértes* e lăsat ca nici un alt leac, nu lipsește aproape în nici o casă, ca ori când să fie la îndemână, e un adevărat înger păzitor, și se poate deci căpăta pretutindeni, în toate farmaciile, drogueriile și

BETIA.

Cine voește a se mântui de această patimă inflamă, să întrebuințeze *remediul în contra beției* care în cele mai multe cazuri cu *succes strălucit* s'a probat și pe baza receptului medical în *Apoteca „La Vulturul“ în Lugoj Nr. 346* s'a gătit. 1 dosă 5 cor., 1 dosă dublă care se recere la patima cerbicoasă 8 cor. 80 fil. Franco după primirea prețului.

Remediul D-Tale în contra beției a făcut miracol! Eărbatul respectiv s'a vindecat total de beție, și este treaz și diligent, aceasta o putem mulțumi numai D-Tale. Dumnezeu să și-o respătească.
Franz Havlovic, Kručica.

Mă grăbesc a Vă mulțumi pentru remediul în contra beției trimis, bărbatul meu nu boia de 2 luni răchii și eu sunt fericit.
Elise Unterlercher, Bleiberg.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediul în contra beției, am voie să mântui pe un bărbat de patima beției. Înainte de 2 ani m'am mântuit pe mine de această patimă imorală și de atunci nu mai beau.
Mathias Hauswirth, Rausenbruck.

Îți exprim mulțumire pentru remediul în contra beției trimis mie.
Franz Burian, Idrbitz.

869 6-10

„Marea înregistrată“

spiteiriile, în special acolo, unde se află *așse cu marca cunoscută*. Cumpărătorii sunt rugați să ceară *express* *spiritul galic* a lui *Vértes*, căci au obvenit cazuri, când cumpărătorii au căpatat alt spirit, așa zis *mai estin*, dară fără nici un efect și putere vindecătoare.

Oare *spiritul galic* a lui *Vértes* în adevăr e mai scump decât celelalte *spirituri* cum pretind mulți vânzători, cari prin vinderea *spiriturilor* „mai estine“ câștigă *mai mult* și pentru aceea vor să înduplece publicul să cumpere astfel de spirit „mai estin“. — Aștergia asta este cu desăvârșire neîntemeiată. Abstagînd dela aceea, că un leac eficace, corespunzător pentru scopul pentru care îl ia, nu-și vînd când prea scump, ci scump e numai un leac fără folos, fie acela ori-ât de estin, — *spiritul galic* a lui *Vértes* nici în privința cantității nu-și vînd scump, ci tocmai chiar mai estin, decât celelalte soiuri, deși pentru același sumă se dă lichid mai puțin. Din *spiritul galic* a lui *Vértes* se cere anume o *cantitate cu mult mai mică* ca din alte soiuri; spre pildă la fricțiuni din te soiuri trebuie să ia o lingură de zupă, din *spiritul lui Vértes* însă ajunge o *linguriță mică*; ca să-ți faci o bună apă de gură îți trebuie 5, *cel mult 10 picuri* din *spiritul galic* a lui *Vértes*, pe când din alte *spirituri* îți trebuie cel puțin *de 3 ori atîta*. De aceea o sticlă din *spiritul galic* a lui *Vértes*, deși pe lângă același preț capeți o *cantitate mai mică*, în urma puterii și eficacității sale ține mai mult decât alte soiuri, și e prin urmare *absolut mai estin*.

În *vînzare deschisă* — cu măsura — *spiritul acesta* nu se capătă *niciuri*, ci numai în sticle de 30 fil., 1 cor. și 2 cor. — *Veritabil* e numai atunci, dacă pe sticlă sau cutie să află *șeranul marea de scut* și numele „*Vértes*“.

Spiritul galic a lui *Vértes* e una dintre puținele specialități ungare, cari se bucură de un bun renume nu numai în Ungaria, ci și în străinătate. Numai de curînd a fost premiat la expozițiile dela

Ostende, Paris, Roma și Londra

cu premiile *întâi, diplome de onoare, cruce de onoare și medalie de aur*. O sticlă simplă din *spiritul galic* a lui *Vértes* împreună cu îndrumarea de lipsă, costă 1 cor., dublă 2¹/₂ atîta ca o sticlă simplă 2 cor., o sticlă de probă 30 fil. Se poate căpăta direct la

L. Vértes, farmacia la „Vulturul“, Lugoj, Nr. 346,

car în Arad în farmaciile, drogueriile și spiteiriile unde se află placate cu *șeranul-mare* și în special la: Kelemen Földes și Iuliu Tábor, farmaciști, Benó Bauman, Isidor Berger, Ludovik Daimel, Augustin Durr, Francisc Dusek, Carol Ederer, Samuil Guttmann, Anton Korácsnyi, Iuliu Lazar, E. Lövesz & Co., Maximilian Politzer, Maurițiu Rothstein și David Weisz; în Aradul-nou la: A. Biegler și Ștefan Theiss; în Păncota: Ludovik Barna, Edniec Beamer, Coloman Duffek; în Pocești: *Evanuș Irtan* și Ferdinand Turczky; în Sânt-Ana-nouă: Adam Zimmermann.

Pentru remediul în contra beției donat mie, îți exprim cea mai profundă mulțumire, aceasta m'a vindecat de beție; încă odată Vă mulțumesc și Vă rog a-mi trimite o dosă dublă pentru un amic.
George Rantmiroff, Varna.

Prima sticlă din remediul D-Tale în contra beției a avut rezultat minunat, te rog a-mi trimite o sticlă.
Andreas Hütter, Aushowitz

Te rog să-mi mai trimiți o dosă dublă din remediul D-Tale în contra beției și pentru sticlă în-tâia Vă mulțumesc.
Iosef Gaszner, Sonntagsberg.

Remediul D-Tale în contra beției a avut succes miraculos la un bețiv, Vă rog încă o dosă pentru un alt individ.
August Berger, Gaja.